UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Jn su[m]ma missa Eua[n]geliu[m]. Jn p[ri]ncipio erat verbu[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

Visual Library

E a ¶ Tranſea. vſq3 beth. τ vide. hoc ver. i. puer3 natũ ꝑ verba angeli nobis ſignificatũ. b ¶ Qđ fecit do. τ oſtẽ. nobis. ſ. ꝑ angelũ. c ¶ Et ve. feſti. Ly. et deſiderio vidẽdi chriſtũ: vt τ citi' redirẽt ad greges quẽ ſine cuſtodia dimiſerãt d ¶ Et iue. ma. τ io. τ inf. i. chriſtũ. e ¶ Poſi. i ꝑ ſe. ſic angel' eis dixerat. f ¶ Uidentes aũt co. de ꝟ. qđ di. erat il. de pue. hoc. q2 nõ ſolũ fuerũt illuminati exteri' ſ3 etiã iteri' de cognitiõe ꝟbi: τ ſic ꝑ cognitiõe3 humãitat' venerũt ad cognitionẽ deitat' nec ſunt ſcãdaliçati de tanta paupertate: ſed pampli' in fide roborati ſũt. Et ceperũt ꝑdicare ma/ rie τ ioſeph/ τ cunctis aſtantibus illã quã viderant claritatẽ: et q audierãt ãgelico℞ hymnos. g ¶ Et oẽſ q au. mira. ſũt de τc. Glo. nõ ſolũ mira/ bãt' de icarnatiõis myſterio/ ſ3 etiã de tanta paſto℞ atte/ ſtatione: q fingere neſcirẽt iaudita: ſ3 ſimplici facundia vera predicarent. h ¶ Maria aũt conſer. τc. ſ. qcqd angel' ei retulerat Gabriel: quicqd a paſtorib' audierat qcqd experta fuerat. i ¶ Cõſe. i cor. ſuo. Lyra. Illa collatio erat marie valde delectabil' et toti eccl'ie vtil': q2 ſcdm q dicit Hiero. in ſermõe de aſſumptiõe bt'e marie ꝟginis. Ipa poſt aſcẽſionẽ filij ſui remãſit ad tps i terr' cũ apoſtol': vt eos pleni' iſtrueret de ꝟbo icarnato: de q pleni' erat edocta ꝑ ſpm ſctm. Et oia familiari' viderat/ et tractauerat vniuerſa: ꝓpter qđ meli' exprimere poterat: q2 qđ melius nouim'/ τ ꝓferim'. k ¶ Et reuer. ſũt paſto. ſ. ad gregẽ ſuũ. l ¶ Glificã. ſ. corde. m ¶ Et la. ſ. ore. n ¶ Deũ. de bñficio toti mũdo collato gñalit'/ τ eis oñſo ſpẽalit'. o ¶ In oib' τc. ſ. ab ãgel'. p ¶ Et vide. ſ. ꝓprijs ocul' ſuis. q ¶ Sicut dictum eſt ad illos. ſ. per angelũ: q2 annunciauit eis natiuitatẽ chriſti.

E [Poſtilla] IN prin. erat ver. Ioãnis. i. Tho. Ioannes euãgeliſta ꝑ ɔtẽplationẽ ceter' euãgeliſtis alti' eleuat' ꝟſat' pncipalr circa ꝟbi diuinitatẽ: cũ alij pncipalr deſcribũt ei' hũanitatẽ. Et pmo oñdit ꝟbi excellẽtiã/ ꝓut ɔſiſtit in ſeipõ di. r ¶ In pncipio erat ꝟ. vñ Aug'. In patre erat fili': vl' i eternitate erat filius: vel in patre filius eiuſdem ſubſtantie cum eo. s ¶ Et verbum erat apud deũ. i. coeternũ et coequale ipſi.

ſc3 dicentes
a Tranſeãmus vſq3 bethleẽ: τ vi/
ſ diuinũ. ſ viſibile
deam' hoc verbũ qđ factũ ẽ: qđ
ſ opatione ſpũſſancti. ſ carne veſtitũ.
b c fecit dñs τ oñdit nobis. Et vẽne
ſ velociter ſ in diuerſorio.
d rũt feſtinãtes τ iuẽnerũt mariã τ
ſ ſicut angelus ꝑdixerat.
e ioſeph τ infantẽ poſitũ i ꝑſepio.
ſ ſignũ illud
f Uidẽtes aũt cognouerũt de ver
ſ angeli ſ ab angelo ſ infante.
bo quod dictũ erat illis đ puero
ſ in circuitu.
g hoc: τ omnẽs qui audierãt mira
ti ſunt de his quẽ dicta erãt a pa
ſ de viſione angelica τ enũciatione.
h ſtorib' ad ipſos. Maria aũt cõ/
ſ a paſtorib' dicta. ſ i. aduertit
i ſeruabat oia verba hec/ ɔferẽns
prudẽter ſcripturas que de chriſti natiuitate pro/ phetabant.
in corde ſuo. Et reuerſi ſũt paſto k
ſ ad greges. ſ gloriã τ laudẽ deo dederũt.
res glorificãtes et laudãtes deũ l m
ſ ab angelo. ſ de puero n o
in omnibus q audierant et vide p
ſ ſignum datum eſt.
rant: ſicut dictum eſt ad illos. q

¶ In miſſa diei Euã. Io. i. i pn.

ſ in patre.
IN principio
ſ eternaliter ẽ. ſ fili'. ſ filius vt diſtincta pſona a pris pſona
erat ꝟbũ: τ verbũ erat r s

A a ¶ Oia p ipſū facta ſūt. Tho. oia vi
ſibilia τ iuiſibilia/ ſpiritualia et corpalia.
b ¶ Et ſine ipo factū eſt nihil. Gor.
Nā pater ſine verbo nihil facit. vnde di/
cit. Et ſine ipſo. ſupple verbo omnia fa/
ciente. Factū ē ni
hil. naturalr ſubſi
ſtens: ꝓpter pecca
tū qd deficit ab en
te. c ¶ ¶ Qd fa/
ctū ē in ipo. ſcz v̄
bo. i. icarnatio/ paſ
ſio/ reſurrectio / et
hmōi. d ¶ Uita
erat. i. cā vite no/
Jo. 11. c. bis. Un̄: Ego ſum
reſurrectio τ vita.
Sic exponit̄ ſm hi
larium. e ¶ Et vi/
ta erat lux homi
nū. ſcz qꝛ homies
illuminat/ τ videre
Ps. 4. b. facit. Un̄: Signa/
tum eſt ſup nos lu
B mē vultus tui dn̄e.
Un̄ Aug⁹. Sicut
eni nō videt ocul⁹
niſi a luce corpora
li illumineť: ſic nō
videt intellect⁹ ni/
ſi a lumine ſpiritu/
ali illuminetur.
f ¶ Et lux in te/
nebris lucet. ſcz
cum peccatores fa
cit vera intelligere
g ¶ Et tenebre
eā non compre/
henderunt. id eſt
infidelitatis tene/
bris obtenebrati
ipſum non cognoſ
cunt. h ¶ Fuit
homo miſſus a
deo. Hic poni/
tur commendatio
precurſoris Joan/
nis baptiſte/ dicēs:
Mal. 3. a. Ecce ego mitto an
gelum meum ante faciem tuam: qui pre/
parabit viam tuā ante te. Fuit homo
miſſus a deo. ſcz ad baptiçandum τ ad
predicandum: vnde ea que loquitur non
loquitur a ſeipſo/ ſed ex deo qui eum mi/
ſit. Et ideo verba
eius ſunt recipien/
da quaſi verba dei.
i ¶ Cui nomen
erat Joannes.
Thomas dic. Jo/
annes interpreta/
tur in q̄ eſt gratia:
et ideo cōpetebat
ſibi hoc nomen: qꝛ
in ipo maxime gra
tia diuina abunda
uit. Unde dicitur: Lu. 1. f.
Spirituſancto re/
plebitur adhuc ex
vtero matris ſue.
k ¶ Hic venit in
teſtimonium vt
teſtimoniū per/
hiberet de lumi D
ne. id eſt de Jeſu
chriſto nato de vir
gine: ſicut radius
naſcitur a ſole ſine
aliqua eius corru/
ptione vel diminu
tione. Officiū eni
ei⁹ fuit teſtificari d̄
chriſto/ q̄ eſt lux ve
ra: vt eius teſtimo
nio illuſtret: et ſic
oms in ipſum cre
derēt: τ hoc eſt qd
ſequitur. l ¶ Ut
oēs crederēt. ſ. in
chriſtū. m ¶ Per
illum. ſcz ioannē.
n ¶ Nō erat ille
lux. ſed erat tm̄ te/
ſtis illius luminis.
vn̄ ſeq̄t: o ¶ Sed
vt teſtimoniū p
hibe. de lumie.
id ē incarnata diui/

apud deū: τ
ſ filius. ſ conſub
de⁹ erat ver/
ſtantialis patri.
ſ ſcz verbū
quod eſt p/
ſona filij.
bū: hoc erat
ſ eq̄li duratione.
in principio
ſ patrē
apud deū.
a Omniā per
ſ verbū. ſ creata ſ verbo
b ipſum facta ſunt: et ſinē ipſo fa/
ſ ſcz quod eſt creatū a deo.
ſ. i. productū per
creationē.
c ctum eſt nihil. Quód factum eſt
ſ habuit vitā in verbo p idealem repſentationē
τ exemplarē inhabitationē.
d e i ipſo vitā erat: τ vitā erat lux ho
ſ ſapientia dei verbū dat intelli/
gentiā τ ſapientiā participatiue creaturis capaci
bus de ſua diuinitate τ alijs myſterijs gratioſis
f g minum: τ lux in tenebris lucet: ēt
ſ ad pfectum eter/
ſ peccatores. ſ lucem ne ſalutis.
tenebre eam non comprehende/
ſ homini.
h rūt. Fūit homo miſſus a deo: cui i
ſ anteq̄ naſcereť. ſ baptiſta.
nomē erat ioānes. Hic vēnit in k
ſ. i. teſtis ſ daret.
teſtimoniū vt teſtimoniū perhi/
ſ verbo in
ſ verbo diuino carnato.
beret de lumine: vt omnēs crede l
ſ ſcz teſtem ſ teſtis
rent pēr illum. Nōn erat ille lux: m n
ſ miſſus ſ chriſto incarnato
ſed vt tēſtimoniū phiberet de lu/ o

ſ chriſtus. ſ lux
a b mie. Erat lux vera: q̄ illūinat oēm
ſ ſcȝ qui illuminaƚ: ſolū ab illa luce illuminaƚ.
hoiem veniētē in hūc mūdū. In
ſ illa lux vel lumē vel verbū. ſ verbum
c d mūdo erat: ⁊ mūd⁹ p ipm fact⁹ ē:
ſ ſcȝ p verā fidē ⁊ imitationē. ſ poſſeſſione ⁊
e ⁊ mūd⁹ eū nō cognouit. In ppa
hereditate ſiue terra ſ velut verū chriſtū
f venit: et ſui eum nō receperunt.
ſ hoies quicūq; ſ per fidem
g h i Quotquot aūt receperūt eū: dē
ſ adoptiuos. ſ p baptiſmū
dit eis poteſtatē filios dei fieri:
ſ q̄ ptās nō daƚ niſi ſ filij adoptiui
his qui credūt in noie eius. Qui k l
ſ ſcȝ naſcunƚ. ſ naturali ppagatione. ſ ſ. puta q̄
nō ex ſanguinibus/ neq; ex volū/
ſ i. femia q̄ intelligiƚ p carnē. ſ i. ex ɔcupia viri
tate carnis/ neq; ex volūtate viri:
ſ per ſpirituale natiuitatē ſ diuinū.
ſed ex deo nati ſūt. Et vbū caro m
ſ i. cōuerſat⁹ inter nos.
ſ i. incepit eſſe hō factus. ſ nos apli.
factū ē: ⁊ habitauit i nob: et uidi/ n o

E nitate. a Erat lux vera. i. naturalis fons toti⁹ lumis p eſſentiā. b Que il/luminat oēm ho. ve. i hūc mundū. Ly. q̄ntū eſt in ſe: qꝛ ſi aliq̄ nō ſūt illumia/ti: hoc ē/ ꝙ ſe ſubtrahūt ab influētia hui⁹ lucis. Ūn Chryſ. Parat⁹ eſt illūina/re: ſed non oēs illu minaƚ: qꝛ claudūt viā lumini. Exēplū de ceco exiſtēte i ſo le. c In mūdo erat. per preſentiā diuinitatis: qꝛ nō ē locus vbi nō eſt de us. d Et mun/d⁹ p ipm fa. eſt: ⁊ mūd⁹ eū nō co gnouit. i. pctōres mūdialiƚ viuētes. e In ppria ve nit. i. in mūdū qui ſuus eſt: vtpote ab eo factus. Beda.

F In mūdo erat per diuinitatē: in mun/dū venit p incarna tionē. Venire quip pe vel abire ē hūa/nitatis/ et manere diuinitatis. Ūn ſen ſus eſt: venit. i. viſi bilis apparuit p in carnationē. f Et ſui eū nō receperunt. i. iudei/ q̄ dicunƚ ſui: qꝛ ſm carnē erat ex eorū ſemine: qꝛ de ſemine Dauid: qui erat rex i iſrael vſq; in

Deu. 26. d ſempiternū: ſm illud: Elegit te dn̄s in pplm peculiarē. Et ſui. i. iudei. Eum. ſ. condi/torē ſuū. No receperūt. ſ. p fidem: quia pauci de iudeis comparatiue crediderūt

Eſa. 1. a. chriſto. vnde. Filios enutriui ⁊ exaltaui: ipſi autem ſpreuerunt me. g Quot quot autē. Gor. ſiue iudeus/ ſiue genti/lis/ ſiue nobilis/ ſiue ignobilis/ ſiue femi/na/ ſiue maſculus/ ſiue puer/ ſiue ſenex. h Receperūt eū. per fidē credendo. i Dedit eis poteſtatē filios dei fi eri. p regenerationē baptiſmi: qui nō da/tur niſi profitentibus fidē chriſti per ſe ſi ſunt adulti: vel per aliū ſi ſunt paruuli: ⁊ in hoc notatur magna charitas dei: vnde

1. Jo. 3. Videte qualem charitatē dedit nobis pa ter: vt filij dei nominemur ⁊ ſimus. Et in ſuper magna vtili/tas hominis. vnde

Rom. 8. apoſtolus: Si filij ⁊ heredes: heredes quidē dei/ cohere/des autem chriſti. Sed poſſet queri: quib⁹ data fuit hec poteſtas? Idcirco ſubdit. k His qui credūt in no mine eius. quaſi dicat: his qui cre/dūt chriſtū eſſe ve rum deum et verū hominē. Et iſtis da/ta ē poteſtas ꝙ ſūt filij dei. Qr autem iſta generatio ſpiri tual differat a car/nali generatione:

H oſtendit euāgeliſta dicens: l Qui non ex ſanguini bus/ neq; ex vo/luntate carnis/ neq; ex volunta te viri: ſ ex deo nati ſunt. Gorra quaſi di. Hi ſunt filij dei: nō qui generanƚ ex cōmixtione ſanguinū viri ⁊ femine: cō/cupiſcētia vtriuſq; mouēte actū generati onis: ſȝ p gratiā adoptiōis in baptiſmo.

Jo. 3. b. vnde: Quod natū eſt ex carne/ caro eſt: et quod natū eſt ex ſpū/ ſpūs eſt. m Et v bū caro factū eſt. i. deus hō factus eſt. n Et habitauit i nobis. Thomas. id ē inter nos homines. o Et vidim⁹ gloriā eius. ſcȝ in miraculis: ſicut eſt ſu ſcitatio mortui/ illuminatio ceci: et ſic de alijs. Et etiā viderunt ꝙ creature obedie bant ei ad nutū ſuum ſicut dn̄o ⁊ creato/ri. Unde hoies in naui exiſtentes cū apo/ſtolis quādo orta eſt magna tempeſtas/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

A dixerunt: Qualis eſt hic: qꝛ venti et mare
Mat. 8. d. obediunt ei. Sed poſſet queri: qualē glo/
riā? Reſpondit euāgeliſta. a ¶ Gloriā
quaſi vnigeniti a patre. Non ſicut vi
dimus gloriā aliorū ꝓphetarū et ſancto/
rū: ſed talem ꝛ tan
tam vt decet vni/
genitum: quia chri
ſtus cōmuniter mi
racula faciebat im/
perando: vt patet
ex diſcurſu euange
lij. Per qđ oſtēde/
bať ꝙ chriſtus illa
faciebat virtute ꝓ
pria ſicut deus qui
eſt oīpotens. Pro
Lu. 6. c pter hoc dicitur in
euangelio: ꝙ virtꝰ
de illo exibat/ ꝛ ſa/
nabat omnes.
b ¶ Plenū gra/
tie. Tho. vt remit
tat pctā. c ¶ Et ve
B ritatis. vt imple/
at promiſſa.

ſ miracl'a ꝛ ꝟtutes ac trāſfigurationē. ſ gloriam ſcꝫ excedentē omnē creaturam. ſ natural' filij.
a mus gloriā eiꝰ: glōriā quaſi vni/
ſ ſcꝫ procedentis. ſ ſcꝫ vidimus eū.
b c geniti a pr̄e: plēnū gr̄a ꝛ veritāť.

¶ Dñica infra octa. natiuita. dñi.
Luce. II. c. quaſi in fine.

I Nil lo tem/
ſ preſentationis.
pore. Erāť d
ioſeph ꝛ mā e
ria mater ie/
ſ. i. mirati ſunt.
ſu mirantēs f
ſ verbis.
ſup his q̄ di
ſ a ſanctis pſonis. ſ puero. ſ ſenex.
cebāť ð illo. Et bn̄dixit ill' ſymeō g
ꝛ dixit ad mariā matrē eiꝰ. Eccē h
ſ datus. ſ puer. ſ ꝑditionem non credentium.
ſ ſaluationē credentiū.
pōſitꝰ ē hic in rūinā ꝛ i reſurrēctio i k
ſ ſcꝫ datꝰ eſt i ſignū recōciliatōis. l
nē mltoꝝ i iſrl'/ ꝛ i ſignūꝫ cūi ꝯtra/ m n
ſ a iudeis ꝛ impijs. ſ tuam animā que ipſius chriſti anima eſt per coniunctionem dilectōis et voluntatis conformationem.
dicet. Et tuāipſiꝰ aiām ꝑtrāſibit o

Poſtilla E Rat ioſeph et Maria mať ie/
ſu mirantes ſup
his que diceba/
tur de illo ꝛc. Lu
ce. ij. Hiſtoria huiꝰ
euāgelij facta ē an/
no icarnatiōis chri
ſti pmo. iiij. nonas
Februarij. feria. v.
luna. xj. inditione.
iiij. An̄ initiū illius
euangelij ſcribit ſā
ctus Lucas in eodem capitulo: ꝙ ſymeō
accepit pueruꝫ ieſum in vlnas ſuas: ꝛ be/
nedixit deum/ ꝛ dixit: Nunc dimittis ſer/
uum tuum domine: ſm verbum tuum in
pace ꝛc. Tunc ſequitur euangelium ho/
diernū. Erat ioſeph ꝛ maria mř ieſu.
Et hodiernū euangeliuꝫ factum eſt in die
purificationis marie. ſ. quadrageſimo die
poſt natiuitatē chriſti. Et in hoc euange/ C
lio ponitur parentū chriſti admiratio/ di/
cens: d ¶ Erat ioſeph. qui erat pať pu Lu. 3. c.
tatiuus chriſti. Unde: Et ipſe ieſus erat
incipiēs quaſi annoꝝ triginta: vt putaba
tur filiꝰ ioſeph/ vel
qꝛ nutritius eius: ſi
cut nutrix pueri ðr
ma ť eius. e ¶ Et
maria mať ie. ſcꝫ
ꝟgo mr̄. f ¶ Mi
rantes ſup hiſ q̄
dicebanť ð illo.
tunc a Symeōe et
ab Anna vidua: et
prius a paſtoribus
i nocte chriſti: ꝛ eti
am a regibꝰ quos
ſtella adduxit ad
chriſtuꝫ tredecima
die poſt natiuitatē
chriſti. g ¶ Et bn̄
dixit illis ſyme/
on ꝛ dixit ad ma
riam matrē eiꝰ. D
Dixit auteꝫ ad ma
riam magis q̄ʒ ad
Joſeph: qꝛ magis
pertinebat ad eā ð
puero: qꝛ ipſa erat
vera mater chriſti.
h ¶ Ecce hic. id ē
chriſtꝰ. i ¶ Poſi
tus ē. i. a deo ſta/
tutus. k ¶ In ru
inā. Gor. i. in rui/
nā non credētium.
l ¶ Et in reſurre
ctionē mul. ſ. cre/
dentiū. Itē in rui/
nā vitioꝝ ꝛ i reſur/
rectionē ꝟtutū. m ¶ Et i ſignū. Ly. ſ. fe
deris inť hoīes ꝛ deū. n ¶ Cui cōtra/
dicet. a ſacerdotibꝰ ꝛ legiſperitis/ ꝛ pha
riſeis ꝛ multis alijs: q̄ negauerť eū eē veꝝ
meſſiā ꝛ mediatorē dei ꝛ hoīm. o ¶ Et
tuāipſiꝰ aiām ꝑtranſibit gla. i. doloꝛ
dñice paſſionis. Non em̄ potuit videre fi
lium ſuū crucifigi ſine affectu doloris ma